Картографічний супровід маршруту «Скам'яніле місто» в місті Ценжковіце (Польща)

https://doi.org/10.17721/2786-4561.2023.3.2-9/13

Рудик О.О., Купач Т.Г.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна,
sasharudyk3333@gmail.com

Надійшла до редакційної колегії 25.11.2023.

Прийнята: 03.12.2023

Анотація. *Стаття присвячена аналізу картографічного супроводу туристичних маршрутів, зокрема, маршруту "Скам'яніле місто" у Ценжковіце (Польща). У контексті розгляду різних технологій картографування, зокрема платформ Google Maps, MapMyHike, AllTrails та інших, та їхні можливості для створення і планування маршрутів. Автор звертає увагу на важливість цих інструментів для створення туристичних карт та навігаційних матеріалів. Фокус статті спрямований на розкриття геологічних особливостей та історії маршруту "Скам'яніле місто" через призму природних пам'яток. Надано огляд туристичного потенціалу міста Ценжковіце та його основних атракцій. Додаток AllTrails використовувався для візуального представлення маршруту та надання інформації про висотний профіль та точки зупинок маршруту. Особлива увага приділяється значенню картографічного забезпечення для забезпечення безпеки, комфорту та збагачення досвіду туристів у часі їхніх подорожей. Це полягає у забезпеченні детальної географічної інформації, що сприяє кращій орієнтації під час маршруту та підвищує якість туристичного досвіду.*

Ключові слова: *картографічні матеріали, туристичний маршрут, картографічний супровід, AllTrails*

Cartographic support of tourist routes of the «Petric city» route in the city of Čenzhkovice (Poland)

Rudyk O., Kupach T.

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine,
sasharudyk3333@gmail.com

Abstract. *The article is devoted to the analysis of cartographic support of tourist routes, in particular, the "Petrified City" route in Cenzkowicz (Poland). In the context of consideration of various mapping technologies, in particular the platforms Google Maps, MapMyHike, AllTrails and others, and their possibilities for creating and planning routes. The author draws attention to the importance of these tools for creating tourist maps and navigation materials. The focus of the article is aimed at revealing the geological features and history of the "Petrified City" route through the prism of natural monuments. An overview of the tourist potential of the city of Cenzhkovice and its main attractions is given. The AllTrails application was used to visually represent the route and provide information about the elevation profile and route stopping points. Special attention is paid to the importance of cartographic support for ensuring safety, comfort and enriching the experience*

of tourists during their travels. This consists in providing detailed geographical information, which contributes to better orientation during the route and improves the quality of the tourist experience.

Keywords: *cartographic materials, tourist route, cartographic support, AllTrails*

Вступ. В наші дні туристична галузь розвивається досить швидко, підвищується інтерес до культурно-історичної спадщини та наукових досліджень у сфері картографічного забезпечення туристичних маршрутів. Особливо це стосується регіонів, де історичні пам'ятки переплітаються з природними ландшафтами, створюючи унікальні туристичні маршрути. В час новітніх технологій та процвітання штучних інтелектів, людина все одно повертається до використання картографічних творів під час організації подорожей та маршрутів. На жаль попит перевищує пропозицію і не всі туристичні маршрути є зрозумілими та практичними у використанні. Важливість картографічного супроводу у своїх працях розглядали Ткаченко Г. В (Ткаченко Г., 2012), Божук Т. (Божук Т., 2010), Федій О. А., Шуканова А. А. (Федій О., Шуканова А., 2020), охарактеризував нові підходи до створення туристичних карт директор ЗАТ «Інститут передових технологій» Олександр Барладін (Барладін О., 2005). У даній науковій статті досліджено картографічне забезпечення туристичних маршрутів на прикладі маршруту «Скам'яніле місто» у місті Ценжковіце (Польща). Дане дослідження спрямоване на аналіз інформаційних ресурсів, методів і технологій картографування для створення ефективних карт і навігаційних матеріалів, що сприяють оптимальному організаційно-візуальному забезпеченню даного маршруту для туристів і мандрівників.

Метою дослідження є проведення аналізу інформаційних ресурсів, методів та технологій картографування для створення ефективних туристичних карт та навігаційних матеріалів. Головним завданням виступає забезпечення оптимального організаційно-візуального представлення маршруту «Скам'яніле місто» (м. Ценжковіце, Польща) для туристів і подорожуючих, забезпечуючи їхню зручність та безпеку під час подорожі.

Результати дослідження та обговорення. Сьогодні людство ознайомлене з багатьма технологіями картографування, які використовують для створення ефективних туристичних карт та навігаційних матеріалів. Користуються різними туристичними платформами та додатками, найпопулярнішим них є Google Maps. До таких додатків і платформ відносять MapMyHike, AllTrails, Strava та інші спеціалізовані додатки. Найпопулярніший додаток, який відомий кожному це Google Maps. Він надає можливість користувачам вибирати різні види транспорту: автомобіль, велосипед, громадський транспорт, літак, потяг та пішки і розраховує максимально оптимальний маршрут. Також є можливість відслідковувати рух в реальному часі, аналізує трафік та багато чого іншого. Google Maps допомагає в пошуку цікавих туристичних об'єктів, ресторанів, парків, магазинів, аптек, АЗС та інших місць які зазвичай шукають люди. Дозволяє обмінюватись відгуками та фото з місць, які відвідували. Таким чином дозволяє краще і детальніше розрахувати свою подорож. Якщо потрібно детально розробити маршрут то в Google Maps можна додавати маркери і точки для відзначень на карті, зберігати місця та маршрути на майбутнє, додавати зупинки та проміжні точки і додатково має інтеграцію з іншими сервісам, які дозволяють відстежити свою активність. На сьогоднішній день це найпопулярніший картографічний додаток у використанні для повсякденного життя та непрофесійного туризму.

Наступний додаток, що набирає популярності і який використовують студенти КНУ – AllTrails. Він відомий своїм широким вибором вже готових маршрутів, для різних видів складностей та активностей: велоспорт, піший туризм, біг та інші. Всі маршрути фільтруються за типом активності, відстанню, тривалістю, висотою та іншими параметрами. Користувач має доступ до інтерактивних карт та висотного профілю для попереднього огляду маршруту. Докладний опис маршрутів та відгуки користувачів. В цьому додатку також можна створювати власті маршрути, додаючи до них точки маршруту та редагуючи трасу.

Використовуючи інструменти для планування створювати точні треки та визначати відстань. Спілкуватися з іншими користувачами та обмінюватися маршрутами та досвідом. AllTrails проводить кампанію по заохоченню нових користувачів, даруючи нагороди активним учасникам за виконання маршрутів та досягнення фітнес-цілей. Також як і Google Maps дозволяє відстежувати фізичну активність, але на відміну від конкурента в додатку AllTrails крім безкоштовних є платні види підписок. В Google Maps та AllTrails є можливість завантаження офлайн карт – використовувати завантажені карти без підключення до Інтернету та є інтеграція з GPS для точного відстеження місцезнаходження користувача під час активності.

Ценжковіце – місто в Малопольському воєводстві Польщі, розташоване в Ценковіцькому передгір'ї на річці Бяла. У ньому знаходиться заповідник «Skamieniałe Miasto» з мальовничими скелями, що утворилися з пісковиці в результаті вивітрювання та ерозії, відомі як «монадноки», є рідкісними для Карпат.

Породи в заповіднику складаються з пісковиків і конгломератів, які були відкладені у третинному періоді в морському басейні. Геологічні процеси перетворили пухкий осад у тверді породи, утворюючи фантастичні форми гірських порід.

Тектонічні рухи та процеси вивітрювання призвели до моделювання скельних форм у післяльодовиковий період. Клімат міста помірний з теплим літом та прохолодною зимою, з рівномірною розподіленою кількістю опадів у рік (Wokół Skamieniałego Miasta, 2007).

Місто має значний туристичний потенціал. У самому місті можна відвідати різноманітні пам'ятки, наприклад, Кристина та Влодзімєж Томек, де представлена велика колекція птахів, комах та мисливських трофеїв. Неоготична церква Господь Ісус Милосердний і Святий Андрій, класицистична ратуша, а також типові дерев'яні будинки з аркадами – це лише деякі з численних культурних пам'яток, що зберігаються в місті.

Туристичні маршрути та стежки у місті і поблизу пропонують різні варіанти для пішохідних та велосипедних прогулянок, дозволяючи відвідати відьомський водоспад та інші цікаві природні об'єкти в цьому регіоні.

Маршрут «Скам'яніле місто» розкриває геологічні особливості та історію регіону через призму пам'яток природи. Даний маршрут має протяжність 2,84 км і займає близько 2-3 години екскурсійного часу.

Відвідуючи кожну зі скель під час маршруту, екскурсанти дізнаються про особливості геологічної будови та вплив ерозійних процесів на їх вигляд. Деякі з об'єктів показу мають історичне значення та пов'язані з легендами, що виступають в даному випадку краєзнавчим елементом: розкривають історію міста та його навколишніх територій.

У нашому дослідженні маршрут прокладався у додатку AllTrails по території міста Ценжковіце (Польща) (рис. 1). Картографічне забезпечення туристичного маршруту є надзвичайно важливим для безпеки, зручності та збагачення досвіду туристів під час подорожей.

https://doi.org/10.17721/2786-4561.2023.3.2 http://constructgeo.knu.ua

Рис. 1. Картографічне забезпечення туристичного маршруту «Скам'яніле місто» (розроблено автором)

Додаток AllTrails дозволяє візуально представити маршрут руху туристичної групи у вигляді лінії, на якій позначені (та пронумеровані) точки зупинок з їх назвами (див. рис. 1., наприклад «Башта Падеревського»). До кожної точки прив'язані її десяткові координати.

В нижній частині інтерфейсу представлена шкала перепаду висот на лінії маршруту. Таким чином, екскурсовод (гід) та учасники туристичного маршруту можуть орієнтовно визначати потенційне навантаження під час пішого руху на окремих ділянках екскурсії.

Карти відіграють критичну роль у плануванні маршрутів та проведенні екскурсій, адже надають детальну географічну інформацію, яка допомагає визначати напрямок руху та точне місцезнаходження. Картографічні матеріали надають інформацію про потенційно небезпечні ділянки маршруту, ділянки з низькою прохідність, а також важливі – джерела води, «точки сходження» тощо.

Також, карти відображають ключові об'єкти, які можуть бути цікавими для туристів: туристичні атракції, культурні пам'ятки, природні місця та ін.

Загалом, використання картографічного супроводу під час маршруту має ряд переваг, які позитивно впливають на сам маршрут та сприйняття його учасниками – туристами. Карти стають не лише засобом навігації, але і інструментом для поглибленого вивчення та збагачення досвіду подорожуючих.

По-перше, картографічний супровід дозволяє візуалізувати маршрут та оточуючу місцевість. Картографічні матеріали можуть включати в себе детальні картографічні дані, фотографії та ілюстрації, що допомагають учасникам маршруту зрозуміти контекст і об'єкти, через які вони проходять, роблять маршрут більш привабливим та цікавим.

По-друге, картографічний супровід сприяє збагаченню інформації про історію, культуру, природні особливості та інші аспекти місцевості. Карти можуть містити інформацію про історичні пам'ятки, цікаві факти або легенди, що стосуються конкретних місць, що додає маршруту певних навчально-освітніх елементів і дозволяє учасникам поглибити свої знання про об'єкти, які вони відвідують.

Таким чином, картографічний супровід позитивно впливає на маршрут та сприйняття туристами, оскільки робить подорож більш інформативною, цікавою та безпечною. Використання карт допомагає створити більш глибокий та насичений досвід для учасників маршруту, роблячи подорож незабутньою та захоплюючою.

Туризм потребує інноваційних підходів та технологій для поліпшення та розширення туристичного досвіду. Географічні інформаційні системи (ГІС) грають важливу роль у

створенні та аналізі туристичних карт. Вони надають інструменти для обробки географічних даних, їхнього аналізу та візуалізації. Ця технологія дозволяє ефективно створювати та аналізувати туристичні карти, роблячи подорожі більш зручними та цікавими для подорожуючих. Завдяки геопросторовим базам даних, можна ефективно організовувати та управляти інформацією про туристичні об'єкти, маршрути, готелі та інші ключові елементи. Створювати детальні туристичні карти. ГІС технології дозволяють відобразити різні шари інформації, такі як маршрути, пам'ятки, готелі та інші елементи, що робить карту більш інформативною та корисною для користувачів.

Висновки. Отже, головним завданням дослідження було проаналізувати картографічні технології для створення туристичного маршруту «Скам'яніле місто» (м. Ценжковіце, Польща). Картографічні інструменти та додатки, наприклад Google Maps чи AllTrails, відіграють ключову роль у планування та виконанні туристичних маршрутів. Вони не тільки дозволяють визначати маршрути, а й надають корисну інформацію про визначні пункти, безпеку та зручність подорожі.

Маршрут «Скам'яніле місто» розкриває геологічні особливості та історію регіону через призму пам'яток природи; відображає унікальність геологічних утворень регіону, що сприяє розумінню природної спадщини та історії місцевості. Детальні картографічні дані дозволяють ефективно орієнтуватися та поглиблювати знання про об'єкти, які відвідуються.

Отже, використання картографічного супроводу під час подорожі має вирішальне значення для збагачення досвіду та безпеки туристів. Карти не лише допомагають в навігації, але й стають засобом для більш глибокого розуміння та дослідження оточуючого середовища. Використання картографічних матеріалів сприяє візуалізації маршруту та навколишніх об'єктів, що робить подорож більш привабливою та цікавою для учасників маршруту. Вони надають можливість розглянути контекст маршруту з використанням детальних картографічних даних, фотографій та ілюстрацій.

Список використаних джерел

Wokół Skamieniałego Miasta. Projekt współfinansowany ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach MRPO 2007 [Electronic resource] – 2013.

Tkachenko H. V. Cartographic support of tourist activity [Electronic resource] // Geography and tourism. Issue 18, 2012. - p. 202-206. – Access mode: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gt_2012_18_37.pdf)

Bozhuk T. Development of tourist cartography in Ukraine [Electronic resource] // Scientific Bulletin of Chernivtsi University // Geography. - Issue 527. - 2010. - p. 69-71. - Access mode: file:///C:/Users/alina/Downloads/Nvchnu_2010_527_18.pdf

Barladin O. V. Geoinformation technologies – the basis of cartographic production at the Institute of Advanced Technologies / Barladin O. V. [Electronic resource] // National mapping: state, problems and prospects for development: a collection of scientific papers. - K., 2005. - Vol. 2. - p. 178-181.

Fedii O. A., Shukanova A. A. Tourist cartography: educational method. Manual [Electronic resource] / Poltav. national ped. University of V. G. Korolenko. – Poltava, 2020. – 74 p. - Access mode: http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15222/1/%d0%a2%d1%83%d1%80%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b8%d1%87%d0%bd%d0%b0_%d0%ba%d0%b0%d1%80%d1%82%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f.pdf